

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
24 Februarie st. v.
8 Martie st. n.

Ese în fie-care duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 8.

ANUL XXI.
1885.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Mite Kremnitz.

M i t e K r e m n i t z.

Una din cele mai caracteristice trăsături ale culturii germane e tendența spre universalitate. Nici unul dintre popoarele europene nu-l întrece pe cel german în ceea ce privește această tendință, nici unul nu unesece de o potrivă cu el cultul clasicității cu cel mai viu interes pentru viața intelectuală a popoarelor moderne, fără considerațiune pentru gradul lor de dezvoltare, nici unul nu știe ca el să simtă frumusețea concepțiilor ce îi sunt străine.

Stăpâniți de această tendință, germanii au adunat în literatura lor toate creațiunile de oarecare valoare, și astfel literatura germană a devenit încetul cu încetul cea mai completă iconă a vieții intelectuale a omenirii.

Cu toate aceste noi Români, care le suntem vecini Germanilor și avem comori literare destul de prețioase, până mai ieri alaltă-ieri nici că existam, așa zicând, pentru literatura germană. Abia pe ici pe cole se găsea câte un om, care îi dădea publicului german informațiuni despre viața noastră intelectuală, și aceste de cele mai multe ori incomplete, ori poate chiar false. Singurul poate, care s'a ocupat mai din adins cu Români, a fost dl de Kotzebue, care a scris mai multe schițe asupra vieții sociale din Moldova și-a prezentat publicului german în traduceri bine reușite o colecțiune de poezii române. Inse aceste scrieri, apărute sunt acum vre-o patru-zeci de ani, n'au străbătut, precum se pare, în marele public german și s'au și antiqat în curând.

Meritul de a fi îndreptat luarea a minte a marelui public german asupra vieții noastre intelectuale este al dōmnei Mite Kremnitz.

Dōmna Mite Kremnitz, născută în Greifswald la 4 ianuarie 1852, este fiica celebrului chirurg german profesorul dr. H. A. Bardeleben* și a primit o creștere cu deosebire distinsă parte în Germania, parte în Anglita, unde avea relațiuni de înrudire din partea mamei, născută engleză.

Căsătorindu-se cu doctorul W. Kremnitz, cumnatul dlui Titu Maiorescu, tinera germană intră în relațiuni de înrudire cu unul dintre conducătorii mișcării noastre literare și începe să aibă un interes particular pentru tot ceea ce se petrece în viața noastră.

La finele anului 1874 însurății se mută la Bucuresci și aici, în saloanele dlui T. Maiorescu, dna Mite Kremnitz face cunoștința celor mai de frunte literați ai noștri, asistă la lucrarea lor, ia cu totă căldura unui suflet de o rară vocațiune parte la succesele lor și învătă în timp foarte scurt limba românească, pentru ca să se potă bucura în totă deplinetea de creațiunile lor.

Semnul distinctiv al sufletelor cu adevărată vocațiune e inse neastempărul, pe care îl produce în ele ori-și-ce mulțumire. Știind odată românește, dna Kremnitz trebuia neapărat să facă pentru iubii ei de acasă traduceri, pentru ca să simtă și ei mulțumirea, pe care a avut-o ea citind originalele.

Astfel a tradus mai multe dintre scrierile noastre în prosă, novele de A. Odobescu, de N. Gane și de I. Slavici, copii de pe natură de I. Negruzzi și din Criticele lui T. Maiorescu.

Aceste traduceri, făcute anume pentru un cerc intim, după stăruințele acestui cerc, în care ele produse-seră o bună impresiune, au fost publicate la 1877 în editura librăriei Socec et Comp. sub titlul „Rumänische Skizzen“.

* Dela 1867 profesor la facultatea de medicină din Berlin.

Apărută tocmai în timpul resboiului, când luarea a minte a Europei eră îndreptată asupra poporului român, acesta mică colecțiune de produse literare române a pētruns repede în Germania și a fost cu atât mai bice primită, cu cât lumea eră doritoare de a afla cât de multe despre Români ce-o puseră în mirare prin bărbăția lor neașteptată.

Prin această publicațiune dna Mite Kremnitz imprompteză și lărgesc relațiunile, pe care le avuse și mai nainte cu cercurile literare din Germania, și, incuragiată de succesul primei încercări, își urmază cu un zel neobișnuit lucrarea și devine în scurt timp cel mai autorizat mijlocitor al nostru față cu publicul german.

Dar nu își mai urmază singură lucrarea.

Sōrta cea bună a Românilor a voit, ca n' dăile noastre să se sădască una din cele mai nobile odrasle germane pe pământul românesc, *Carmen Sylva*, regina poetă. Relațiunile literare între Carmen Sylva și Mite Kremnitz devin din și în și mai strînse: aceeași dorință, aceeași rîvnă de a arătă lumii în adevărată lui valoare pe poporul, în mijlocul căruia trăiesc, aceeași iubire cătră noi le face să lucreze împreună.

La anul 1880 (1881) dna Mite Kremnitz publică sub titlul „Rumänische Dichtungen“ o colecțiune de poezii române, traduse parte de Carmen Sylva, parte de ea însăși.

În același an apare a doua colecțiune de scrieri române în prosă, „Neue rumänische Skizzen“, în anul următor o colecțiune de povești române, „Rumänische Märchen“, er în anul 1883 a doua edițiune a colecțiunii „Rumänische Dichtungen“.

În timpul acestei lucrări zelosa literată ține pe publicul german mereu în curent despre mișcarea noastră literară mai ales prin colonele foi „Magazin für die Literatur des Auslandes“, în cât mai mulți ani de a rëndul nu trecă nici un eveniment mai însemnat al vieții noastre literare, fără ca publicul german să fie pūs în cunoștință despre el.

În același timp apar în deosebite foi periodice din Germania traduceri din românește ori alte publicațiuni privitoare la Români. Astfel se publică „Gura satului“ de I. Slavici, „Aliuță“ de N. Gane în „Hallbergers Illustrirte Welt“, „Mōra cu noroc“ de I. Slavici în „Deutsche Revue“, „Călătorie la Cahul“ de I. Negruzzi în „Von Pol zu Pol“, biografia poetei Carmen Sylva în „Deutscher Rundschau“ al lui Schottländer și altele.

Și cu toate aceste alătura cu Mite Kremnitz se ivesc în literatura germană foarte adese-ori și numele *George Allan*, sub care dna Mite Kremnitz își publică lucrările originale atât de mult gustate de publicul german.

Primele încercări se publică la 1881 în editura librăriei Friedrich din Lipsca, o colecțiune de novele sub titlul „Fluch der Liebe“. Străbătând aceste în public, George Allan publică anul următor tot la Lipsca, în editura librăriei Thiel, doue romane mai scurte sub titlul „Aus der rumänischen Gesellschaft“, er la anul 1883, er în editura librăriei Friedrich, un roman mai mare, „Ein Fürstenkind“. În același timp găsim de același autor scrieri mai mici, novele și schițe, prin deosebite foi periodice.

Nu potă să fie scopul acestei scurte dări de remă a intră în apretiere creațiunilor literare publicate de George Allan: ele fac parte din literatura germană, și critica germană s'a pronunțat asupra lor, puind pe George Allan în rënd cu cei mai distinși dintre actorii moderni. Acest autor distins și de-o estraordinară productivitate tot mai găsește timp să potă și scrie de

mij locitor literar al nostru față cu publicul german, ba poartă această sarcină cu o predilecțiune particulară și cea mai de căpetenie preocupare îi este de a ne câștiga simpatia marelui popor, din care face parte.

Fie aceste puține cuvinte o sficioasă exprimare a recunoștinței noastre!

I d e a l u l .

Iu ce 'nsedar, ca mine, cauti
Prin flori și stele-un idea',
Cărui ființa-ți să-i inchine,
Ca unui idol de iubire,
Sufletu-i nobil, virginal;

Dacă trăiesci în astă lume
Numai cu corpul pe pământ,
Erau cu suflete! în ceruri,
Ce n'ali jos, sus căutând;

Spune-mi, prin lumea cea de visuri,
N'ai întâlnit, trist rătăcind
Sufletul meu în dor, ca tine
Aceleași vise urmărind?

O! dec' ar fi, ca ochii noștri,
Și sufletele-a se 'ntâlni,
Visul ce-ați urmărim zadarnic
Prin tainici lumi, prin 'nalte sfere,
Chiar pe pământ s'ar implini!

Iuliu I. Roșca.

Isvorul lui Dan.

Operetă într'un act.
(Urmare.)

SCENA II.

(După riturnelă și o tăcere mică, *Iorgu* scote încetinel capul pe scorbura unui arbor din fund, spre dreapta; el se uită mai mult timp impregiur, și cânta pe aria de mai înainte fără acompaniment:)

Cucu! cucu! cucu!

(Vedând că nu e nimene, sare încetinel din scorbura, apoi vine tiptil în fața scenei.) Au sburat privighitorile mele!... N'a mai ramas nici una-unică de zare!... Pecat! Ții! dar scii că e frumoasă funcțiunea de ecou și de cue!... Cu excepție numai, că locuința nu pre e tocmai îndemânatică. Totuși nu me pot plange... am trecut câteva sferturi de cés forte vesele, și forte pișcătore în acelaș timp... Vesele, din partea amosilor de duducețe, cărora le făceam ecou și le prevestiam de bine, făcând să li cânte cucul în față; pișcătore, din partea furnicelor și a carilor ce-mi străbăteau prin straie și me ințepau ca niște diavolași, încât cât-pe-ce, cât pe-ce, eram să sar din vizunia mea și să schimb cinstea pe rușine.

Fie! dar imi pare bine
C'am putut a le 'nveseli!
Simțesc o plăcere 'n mine
Ce nu pot a o stăpâni.

Frosinița-mi mult dorită,
În curând ea va iubi,
Ș-a ei inimă-adormită
Spre mine cred va ochi!

Ah! ce mare bucurie
Simt în pieptu-mi, deu așa!
Imi vine de nebulie
Să tot chiui... iha! ha!) bis.

(La chiotul lui *Iorgu*, răspunde un corn de vânat). Dar asta ce-a mai fi! par că aușisem un corn? la noi nu vênză nime... Bunicul nu-și ridică gieznele de pe divan, vataful dörme cât șapte pe vremea acesta... ia să ved mai bine... Să mai chiui odată! Iha! iha! iha! (Cornul răspunde mai apropiat.) A! de sigur că e vr'un vênător străin ce s'a rătăcit pe moșia acesta. (Urcă dealul pe de asupra isvorului.) Într'adevăr! Un om se îndrăpă încóce! un vênător în formă cu doi ogari! e un tinér orașan!... ce ved!... Alesandru!

O voce (de după deal.) *Iorgu*!

Iorgu. Așa, eu *Iorgu*! dar tu Alesandre... dă-mi mâna, că e greu de acațat pe povârnișul acesta... așa... una, doue, trei... hop! (Îi dă mâna și Alesandru apare.)

SCENA III.

Iorgu și *Alesandru*.

(Amândoi se scobor în scenă.)

Alesandru.

Ce bine-mi pare că te-am găsit?

Iorgu.

Prin ce 'ntemplantare te-am întelnit?

Alesandru.

Cu pușca 'n spinare,
Prin aste ogóre
Eu am plecat,
Pentru vênat.

Iorgu.

Și ce ai vênat?

Alesandru.

Nimic!

Iorgu.

Ce pecat!...

Alesandru.

Și pe câmpi mereu,
Am tot alergat eu,
Vêrsând sudori
De ați din țori.

Iorgu.

Și n'ai întelnit?...

Alesandru.

Nimic.

Iorgu.

Afurisit!

Alesandru.

Ba, drumul am perdut,
Să me 'ntorc n'am putut

Și me tređii
Că rătăcii! . . .

Iorgu.

Și nu știi unde ești?

Alesandru.

Nu!

Iorgu.

Ești la Drăgostesci!

Alesandru.

Eu la Drăgostesci! O ce fericire!

Iorgu.

Ce spui tu?

Alesandru.

Nimic! (a parte.) O ce nălucire!
Me credeam departe, departe de ea . . .
Și etă-me-s acuma lângă casa sa!

Iorgu (împreună cu *Alesandru.*)

Cred că ești obosit tare
De ađi din ăori și pân'acum;
Póte vrei și de mâncare,
Hai dar la mine. Pe drum!

Alesandru (împreună cu *Iorgu.*)

O! ce veselă 'ntemplantare!
N'am cređut eu nici decum,
C'o respilat' așa de mare
Voi găsi în al meu drum!

(Terminând, ei rămân față în față, căutând fie-care să înțelegă ce a ăis celalalt.)

Iorgu. Poftim me rog? ce-ai ăis amice?

Alesandru. Eu? nimic . . . ăiceam . . . că-s obosit, și că aș dori . . .

Iorgu. Ți-i fóme? Și eu am îndrăcitul acest de narav . . . De câte-ori me obosesc vênând séu alergând pe câmpii, séu gimnasticând prin arbori . . . capăt o fóme tătărăscă.

Alesandru. (Se pune pe banca din față.) O! nu, eu mi-am astempărat fómea cu felurite póme ce le-am cules de prin copaci, ș-apoi în torba mea, mi-a mai ramas îndejuns uscături.

Iorgu. Ești om prevăđător . . .

Alesandru. Ca ori ce vênător! (Scotând șipul de apă.) Numai apa mi s'a încălđit pré tare . . . Nu știu unde să găsesc puțină apă mai prospétă?

Iorgu. Uite frățióre! Un isvor rece și limpede! . . . Isvorul lui Dan*! așa-i pronumit aice în sat.

Alesandru. (Ie apă din isvor cu șipul și bé.) Intr'adevăr, fóрте bună apă!

Iorgu. Heida! e apa cea mai bună de pe tótă moș'a Drăgostescilor. Ți mai ăic acestui isvor și „Isvorul Ursitelor” și țărâncuțele au obiceiul să vie nópte, când e luna plină, și să-și caute ursita . . .

Alesandru. Ce spui? și vin adesea?

Iorgu. Amice! fiind c'ai venit din întemplantare pe-aice, se vede că spre binele meu ai venit . . .

Alesandru. Pentru ce?

Iorgu. Ț-oi spune acuș pentru ce . . . La cuconul Agură, proprietarul moșiei eștia, pe care e și peticul de pământ al familiei nóstre; la cuconul Agură, ăic, care are o nepoăică coz de frumușică, balae ca dalba lună, cum ăic poeții, la cuconul Agură, ăic, a venit în gazdă

o domnișórá . . . ocheșică, ea péna corbului . . . la pěr numai . . . o piele albă ca mărđăritarul . . . niște mămúșițe . . . un glas . . . o guriță . . .

Alesandru. (Cu interes.) Și pentru ce a venit ácéta domnișórá?

Iorgu. Apoi, după cum se ăice, ea a remas de curénd orfană, și cuconul Agură a fost numit epitrop.

Alesandru. Și cum se numesce?

Iorgu. Nastasă.

Alesandru. Domnișóra aceea se numesce Năstasă?

Iorgu. Nu; eu credeam că me întrebii de cuconul Agură pe care-l chiamă Nastasă. Apoi domnișóra epítropisită se numesce Frosinița . . . familia nu-i știu încă . . .

Alesandru. Frosinița! . . . (a parte.) E ea!

Iorgu. Dar de ce te miri tu?

Alesandru. Nu me mir amice, dar așa esclame eu totdeuna când aud numele cuiva.

Iorgu. Și pe nepótă o chiamă Zamfirița . . . Dar acum de ce n'ai esclamat, când am pronunțat numele Zamfiriței?

Alesandru. Tot copilandru ești, vere Iorgule . . . permite-mi să reieu acest titlu ce ni-l dădeam în școlă, ca colegi!

Iorgu. Cu multă plăcere, vere Alesandre. Dar unde am remas cu vorba mea? a! ăiceam dar, că aste doue domnișóre se află pe moșia ácéta, și mai adineóra chiar, cu vr'un cias înainte . . . stăteau colea, și cântau, și se inveseliau . . .

Alesandru. Frosinița eră veselă?

Iorgu. Adeca Frosinița eră . . . și nu pré eră . . . dar Zamfirița . . . adeca nici ea nu pré părea . . . mai ales că le-am tras o spaimă bunicică. Dar inchi-puesce-ți, că peste puțin timp or să revie aice, să-și caute ursitele în Isvor . . . și dec'am puté să întrebui-ntăm vr'un meșteșug măestru . . . am puté cel puțin să ne alegem . . . cu . . . câte-o guriță dulce . . . Eu îți ofer pe proprietarița, mie-mi rezerv pe orfană.

Alesandru. Așa dar tu iubesci pe Frosinița?

Iorgu. Nu tocmai pré . . . nici pré fóрте . . . nu mi-a venit încă timpul de a ști în adevăr ce trebuie să iubesc . . . Dar eu prefer totuși pe cele ócheșe înainte celor balae . . . ácéta pentru că sânt indestul eu de balan, și n'aș vré ca . . . Pe Zamfirița o cunose de mult și mi se pare chiar că nu i-s tocmai respingător . . . dar, amorul e ca și curentul electric: trebuie să fie de nuanțe și fóрте deosebite, pentru a se atrage . . . și a produce acea ciocnire puternică, din care ese . . . schinteia!

Alesandru. Dar tu póte cauți un amor de ocazie . . . de o ăi, de un minut!

Iorgu. Ba, gluma la o parte, să me feréscă sfântul, amice . . . Dar veđi tu, e bine totdeuna să încerci inima unei fetișóre înainte de a face pasul cel mare . . . dela care nu mai este înturnare.

Alesandru. Ideia ta e fóрте nimerită.

Iorgu. Cum îți spuream, ele au de gând, după cum le-am auđit mai adinióra, sub aparența unui cuc, și stând ghemuit în scorbura arborului celuia, au de gând să vie să consulte isvorul asupra ursitelor lor.

Alesandru. Și ele cred?

Iorgu. Pe jumétate; dar noi putem face ca să credă în întregime. N'avem de cėt să ne ascundem în dosul acestei pietre ce sprigină nraul, și să respundem așa după cum ni va conveni la tóte întrebările lor.

Alesandru. Intr'a levăr, ar fi ceva vesel!

Iorgu. Și instructiv tot odată, atât pentru noi cât și pertru dlor. Și pentru mai multă siguranță, și ca iluziunea să fie deplină, la un moment óre-care, noi am face mai bine să ne travestim în alte strae . . .

Alesandru. Dar ce fel de strae?

Iorgu. Ori cari se va întâmplă! numai în aceste obiceiuri să nu fim; de exemplu în strae țărănești; ne vor prinde de minune!

Alesandru. Bine ȳici; dar după piatra asta pôte ușor să ne vedă. Ar trebui să ne facem un adăpost mai sigur . . .

Iorgu. Așa e! ia să rupem câteva crengi de copaci și să le punem de-asupra; ele, plus umbra nopții, ne vor ascunde lórte bine. (Rup mai multe crengi și le pun de-asupra pietrei.)

Alesandru. O să avem o frumoasă petrecere, pe cât de curiosă, pe atât și de neașteptată.

Iorgu. N'ai grijă, vere, n'o să ne muncim însădar. Eu unul fug acasă ca să aduc straele . . . Așteptă-me aice și ie sama bine, vere Lizandre!

Alesandru. Dar vină cât mai repede!

Iorgu. Sbor ca un vultur! (Fuge.)

SCENA IV.

Alesandru. (După ce-și anină pușca și torba de un copac, își dă câinii între culise și revine spre banca din față.) Câte odată fericirea și bucuria izbesce tot așa de puternic în inimă, întocmai ca și durerea și disperarea . . . Frosinița, singurul lucru ce am adorat, ador, și voi adoră neîncetat în viața mea, Frosinița, căreia încă n'am putut să-i fac cunoscută patima mea de cât prin niște priviri alunecătoare, pe cari ea abia îndrăznea a le surprinde și a le îngădui . . . când me credeam departe de dânsa, printr'o întâmplare a sorței . . . etă-me-s așa de apropiat . . . așa de fericit . . . așa de nebun!

O! vis prę dulce al vieții mele
Remăi aevca, nu dispărea.
Tu-alunghi din suflet, dureri și jele,
Ce cu cruțime îl cuprindea.

O! vis prę dulce, în realitate,
Prefă-te-acuma spre a simți
Al teu scump farmec de voluptate
Ce-adânc în pieptu-mi se resădi.

Nu voin în viețã de cât visare,
Nu voin nici hrană, nici mii plăceri:
Numai a dânssei dragă-arătare
O voin! o voin! ș-o cer dela ceriu.

(Alesandru rămâne gânditor, cu capul aplecat între mâni. Doue voci se aud cântând și apropiându-se din ce în ce.)

Vocile.

Haide suriôrã, hai la isvor,
Și la luna plină
În apa cea lină
Să ne cătăm de dor!

(Alesandru, surprins, se trezesc din visarea sa, se scôlă și ascultă; apoi merge în fund și privește, stând gata să se ascundă, în tufișul de după isvor.)

Vocile.

Haide! sôrta noastră, ș-al nostru amor
Dela cea ursită
Dinã mult vestită
S-o aflăm în isvor!

(Încheiar și va urmã.)

N. A. Bogdan.

Despre operele de arte.

— Plăcerea ce ne face privirea ori auzirea lor. —

Omul se destinge de animalul nerațional prin conștiință, omul cult de cel necult prin cercul mai larg al mai strimit al conștiinței-de-sine. A face și lucra, și — fără a fi orbit de amorea proprie ori de pasiuni — a cunoște motivele interne și externe ale faptei și lucrării sale; a ceti și învăța și a-și înmulți cunoștințele, erva cele învățate a le împreună și aduce în consonanță cu cele ce le șcim deja, cum și cu totalitatea științelor; a vedea ori auzi opera de arte și a ne ști explica simțământul de delectare purcedător din adevărată vedere ori auzire, dându-ne sémã despre cauza cauzatului: ecã semnele distinctive ale culturii adevărate.

Acest scop triplu ni-l prefige însași natura noastră omenescă, și e ocupațiune fôrte corespunzătoare destinațiunii noastre a ne strădui să ajungem la numitele trei scopuri. Mijlocele spre ecãsta nu ne lipsesc. De vom intra puțin în noi și vom privi în interiorul nostru, de vom cumpeți bine experiențele făcute, de vom pune la o parte ochelarii amôrei propriie colorați de variele porniri și pasiuni: fără multă ostenețã putem să ne ajungem primul scop. Sistema științelor, strins metodic țesută și imbinată, ne neteșesc și inlesnesc calea ducătoare la al doile. Singur al treile ne cășună și opune mai multe greutăți și dificultăți.

În etatea, în care sufletul ne este mai deschis pentru impresiunile operelor de arte și mai aplecat a primi bucuriile și plăcerile fantasiei, mintea arare-ori ne e destul de liniscită și cõptã spre adevãrat, ca să cercetãm funtele simțământelor, cauzele și legile impresiunãrilor noastre: guvernãtorul seu cãrmaciul naei noastre aruncate de valuri nu aflã destulã paușã, destul repaus spre a-și propri într'un punct fics acul magnetic oscilãtor. erva mai târziu când luptele pãtimelor se mai alinã, obiectul dorinței dîsului guvernãtor îl formezã nu întrun atãt regiunile incãntãtoare și plaiurile romantice, cât mai vartos limanul sigur și promițetor de câștig abundãnt. Numai partea cea mai micã a omenimei e adevãrat, necopleșită cu totul de grigele mai reali și materiali ale vieții, să dorescã a participa și din gustarea delectãrilor estetice; la care spiritul scrutãtor să se unescã cu gustul bun și cu iubirea ferbinte a frumosului; la care sistema științificã să o indulcescã jocurile facultãții ințipuitoare, cea luminãnd și regulãnd pe acestea; și pe care în fine concertarea armonioșã a puterilor spirituale dezvoltate să o strãplãnte și farmece într'un Elisiu, ce și-l'a creat șie.

Elisiul acesta stã deschis pentru fie-cine; ecãci adevãrat lumea internã, și — mãcar cã dormitãnd și în amestecãturã și compusețiune diversã — aceleși facultãți locuesc în fie-care din noi. Pentru ce sũnt darã ecã de puținii cei ce aflã calea ducetore cãtrã dârsul și la dânsul? Sũntem ore lenioși întrun a o cãutã? Astã ar fi o greșelã neieriatã și numai cu defectul total al culturii escusabilã; ecãci puterile sufletesci ca și cele trupesci, decã odatã li-se delãtura pedeca și eficacitãții și activitãții lor li-se deschide cãmp liber, cu impetuositate grãbesc a-și implini destinațiunea. Seu dõrã nu sũntem capabili de a descoperi noi de noi cãrarea cea dreptã? Avem pentru acest cas numeroși cãlãuzi, cari ne promit ajutorul lor, și legion e numele acelor înțelepți, cari credurã a fi vëduț steua, care sã-i conducã pe ei și să ne conducã pe noi la obiectul stimei estetice.

Mulți și sũnt aievea destul de fericiti a primi cu deplinã încredere dreptã conducetore a vre-unuia dintre ecãștia, și atari cãlãuziți pãșesc cu cugetul liniscit pe cãmpul suav și multicolor, ținend frumoșã numai adevãrat

flóre, pe care ochelarii călëuzului așeđați dinaintea ochilor lor o arëtã și o lasã a fi frumósã. Vai însë aceleia, pe carele setea de sciință mai multilăturalã ori speranța de a ajunge mai sigur la țintã îl face a cere svat dela mai mulți. Cu inmulțirea svãtuitorilor deopotrivã i va cresce indoiela și necertitudinea, și pe urmã va fi constrins a cunósce și înțelege, cumcã corpul legislativ critic și estetic e un atare idol arëtãtor de cale, ale cãrui brațe estinse in cele trei-deci și doue direcțiuni ale rosei vântului câte tôte mint același scop final. —

Teoriele, ce vor sã ne esplice și lãmuréscã cauza delectãrii estetice și esența frumosului, sânt cu atâte adevéruri aparenti și reali și așã de strins întrețesute, încãt, cercetându-le separat, nici pe una nu o putem respinge in mod absolut și in tótã intinderea ei. De alta parte însë deosebirea, ce domnesce inre ele in mod neunibil și neconcordabil, face imposibilã primirea lor a tuturor.

Intr'adevër ce vedem óre in acest respect? Vedem, cã o teoremã cercã nota caracteristicã a cap-d'operei in ideal, alta in imitarea sclavicã a naturii. Cesta is iea de cinosurã a judecatei sale perfecțiunea, și deci proporționalitatea deplin corespundëtore scopului (cãci perfecțiune nu se pôte cugetã fãrã scop final strins determinat); ceea din contrã proporționalitatea fãrã vre-un scop. Una ar vre sã contenéscã prin catelele regulilor tot pasul artistului, și de pe tribunalul seu critic i strigã sus și tare: „pãnã aici și nu mai departe!“ Cea-alaltã éráși va sã lase geniul in bunã voia și in libertatea lui, din pusețiunea sa de desubt cu admirațiune se uitã la sborul lui neînfrénat, și când sus pînre nuori, dar une-ori și jos pînre miasmele murdare ale pãméntului, il perde dinaintea ochilor, chiar și atunci esclãmã cu preiãpire: ce frumos! cât de sublim!“ Cutare ține, cã geniul e o distinsã putere sufletecã, care in ființa și mãrimea sa strãordinãrã covérșesce pe tôte celealalte; cutare din contrã, cã intr'ensul tôte facultãțile omenesci sânt armonice și perfect dezvoltate, cu un cuvënt: il ține universal. Unii scopul beilor arti il pun numai in delectarea unei vieți trãndave, oțioșe, și in jocãria nefolosëtore și golã a fantasiei; érá alții vor, ca artiile frumóse sã fie mijlocul, instrumentul culturii intelectuali și morali a genului omenesc.

Precumpenirea tuturor acestor contrarietãți ne stêrnesce acel cuget, cã seu nu existã nici o lege și regulã generalã, care fãrã prejudeț național au personal, esplicandu-ne din cauze invederate și peste tot acceptabili prețul și valórea fie-cãrei cap-d'opere, sã ne arete rangul adevérat al acesteia; seu decumva n'am desperat încã cu privire la existința unei asemenea legi, pe acesta pãnã acum indeșert o cãutãm la estetici și aflarea ei este încã înderel, rezervatã viitorului.

Spre a ne ferì de rãtãcire și spre a nu fi rëu înțeleși, sã stãtorim mai înteu și înteu conceptele și obiectul cercetãrii nóstre!

In veri-ce lucru, ce ne propunem și ne nisuiam a-l ajunge, cea mai principalã condițiune a realizãrii dorinței și voinței nóstre e: a ne ficsã acurat și marcat scopul final și a-l ține necontenit in vedere. De aceea trebuie sã permitem și noi observarea, cã n'avem intențiunea de a esamina bun gustul seu frumosul in general, ci cãutãm numai dupã frumosul artei și ne adoperãm a determinã ființa, natura, eficacitatea și efectul acestuia. Cãci aceste doue — decã ne e permis a anticipã cugetãrile, distincțiunile și espresiunile din dezvoltarea ulterioarã — adevã frumosul natural și frumosul artistic, e numai cã realminte se deosebesc, ci cest din urmã e cu totul independent de cel dinteu.

Spre adevirerea asertului nostru e de ajuns a atrage luarea aminte la faptul, cã multe lucruri, cari in starea naturalã nu-s frumóse, ba sânt pôte chiar grețóse, decã se ieau de obiect al vre-unui op de arte, pot sã cãsune cea mai prerãpitóre delectare.

Intr'adevër agonia ultimã a unui pãrinte cãdüt in ghiarele unei bestie insetate de sãnge, ale cãrui torture le mai mãresc vãietãrile copiilor sei aflãtori in același pericol, cari indeșert invócã ajutor: au nu e acesta un atare spectaclu, dela carele tótã inima, ce simte in mod omenesc, cu ingrozire s'ar întórce? Și cu tôte aceste unde e omul cu simț așã de delicat, pe carele privirea lui Laocoon impresurat și sugrumat de șerpi, fie in versurile de o vioiciune plasticã ale lui Virgiliu, fie in statua insufletitã a mãestrilor-triumviri din Rhodu, sã nu-l implã de plãcere și delectare fãrmeçãtore? Ugolin al lui Gerstenberg și Dante ne subministrã asemenea esemplu. Ci sã venim la esemple nu așã de insemuate! Câte fețe și fisionomii comune nu ajunserã prin clasicul penel a lui Van Dyck, Rembrandt ori Lawrence a fi obiectul admiratiunii perpetue? Peste câte ținuturi neinsemnate ale Holandei, pe langã cari chiar cãlëtóru cel mai impresionabil de frumsetele naturii ar trece cu peptul rece, n'a revérșat plãcere fãrmeçãtore mãna mãestrã a lui Ruydaal seu Schwaneveld? O pãreche de boi, pentru cari vii nimene n'ar fi dat trei sute de florini, pe scãndura lui Potter se plãtesc cu trei mii de galbeni, și alte asemenea.

Tôte aceste, credem, sânt de ajuns spre a arëtã, cã existã un incitament deosebit, propriu, pe carele numai artea il imprumutã obiectelor propuse in operele sale, pe carele indeșert l'am cercã in aceste obiete fiind in starea lor naturalã, și carele este cu totul nedependent de acésta stare.

In ce stã darã acel farmec secret, care in „Divina comedia“ lui Dante ne impretinesc cu grozãviile iadului; care in „Othello“ face, ca pãtruși pãnã in adãncul sufletului sã vèrsãm lacreme cu o dulce duoșie; care face sã ne uitãm cu delectare la torturele lui Laocoon seu ale sãntului Sebastian? Singur numai copiãrii fideli de pe naturã, singur numai imitatiunii sã atribuim óre acesta putere cu Batteux? Respunsul afirmativ, ce se va da pôte la acésta intrebare, nu vom sã-l resturnãm cu acea obiectiune, cã astfel o bunã camerã obscurã o-am pune in același rang și aceeași categorie cu Claude Lorraine, și orangutangul ar fi un emul norocos a lui Garrick. Este alt modru de a demustrã insuficiența afirmațiunii aieptate.

Intr'adevër au nu e scopul final al fie-cãrei imitatiunii acela, de a formã o copie fidelã a obiectului original suscept, și perfecțiunea ei nu stã óre in acea, ca copia sã se apropie cât se pôte mai mult de originalul seu? E, dar dupã principiul acesta statuele de marmore ale lui Praxitele ori Canova sânt încã fórt departe de perfecțiune, și Thorwaldsen făcea mai bine, decã, in loc de a inghiți nesãnetósa pulbere de pãtrã, basreliefele sale admirate și le frãméntã și modelã din cerã coloratã. Acum însë cutezãm a provocã pe toți cunosçãtorii de bun gust, pe toți esteticii și amãtorii artiilor, sã ne spunã, cãștigare-ar cu acea Apoline din Belvedere, decã l'ar colorã in colórea corpului și pe cap i-ar pune o perucã-allonge? Mãcar cã nu se pôte negã, cã prin asta proporțiunea frumósã a membrilor lui n'ar perde nimicã, érá de naturã s'ar apropia bi-nișor mai mult. Consecința directã din acésta este, cã delectarea esteticã, cel puțin in cazul de față, stã in contra-proporțiune cu perfecțiunea imitarii, și deci pe acésta nu o putem peste tot și fãrã escepțiune luã de cinosurã.

Pôte dar in ideal avem sã cercãm memorata pr-

tere eficace a artei? Dăcă ne cugetăm idealul în aplicarea lui la operele de arte, două casuri putem desingea: au cea, ce artistul ia de obiect al lucrării și propunerii sale, este deja idea; au devine prin arte ideal. Să cercetăm și să scrutăm casul prim!

Idealul ori-cărei realități nu e altă ce, decât tot acea realitate în starea sa cea mai perfectă ce numai se pôte cugetă. Ci această stare putend esistă numai în idee, unde-i și numirea „ideal“, nicăieri în natură nu se găsece. De unde să-și iee dară un artist modelul, prototipul? „Mintea lui creatore i-l propune“, — dăc patronii idealului. Bine; dar deorăce fie care mod, prin carele densusul nimicului aerice i pôte dă formă corporee, locuință, nume, este supus legilor nestrămutabili ale naturii: creatura minții lui așiderea, pășind în misera lume materială, în mânilor vitrege ale acestei perdendu-și străucirea cerescă, încetă de a fi ideal. Ba chiar de vom mai lăsa ceva din dorința și pretensiunea noastră și vom numi ideal acel grad al perfecțiunii, la care între marginile strimte ale vieții acesteia putem perveni și pe care cu simțurile noastre corporali îl putem cuprinde: nici așa nu putem lua casul prim amintit mai sus de lege comună, generală, pentru că atunci noue din dece părți ale cap-d'operelor n'ar merită acest nume.

Seu cine să nege, că un bordeiu țărănesc cu trei prunci lângă el, infătoșat de penelul lui Berghem, chiar acel fel de delectare, de și nu în aceeași măsură, o răversă în sufletul nostru, pe care Arcadia lui Poussin? Interiorul unei locuințe sătenesci cu locuitorii ei de Teniers întocmai pôte fi în genul seu obiect al admirațiunii, ca și transfigurațiunea; și scim, că nu numai Madonele, ci și pictura de animale își are Rafaelul seu. Apoi ore Horatiu, cel ce decântă „cu plectru ușor ospețele, luptele vergurelor, cântecul suav și pletele negre ale Licimniei sale“, cel ce cu atăta modestie dăce despre sine (Od. lib. IV):

Ego apis matinae . . . more modoque
Gratae carpentis thyma per laborem
Plurimum . . . operosa parvus
Carmina fingo,

ore densusul nu cu asemenea superb simț propriu își ocupă locul pe Parnas, ca și lebedă din Dirce, ce „sboră prin caturile superiori ale nuorilor“ și cu rost sublim cântă „regii și sângeie regilor“?

Aici dară neprofitând nimică, dăcă totuși în ideal voim să punem ființa și esența belezor-ărți, trebuie să recurgem la casul al doile și să dăcem, că artea este ceea ce idealisază obiectul lucrării artistice.

Să cercetăm pe scurt și această alternativă și să vedem, dăcă ea ne pôte mulțami?

(Va urmă.)

Dr. Grigoriu Silași.

Doine și hore populare.

— Din giurul Năsăudului. —

XIV.

Busuic de sub părete,
Mult se muștră două fete.

Frunță verde de bujor,
Se muștră pentr'un ficior;
Cea avută dăce-așă:

„— Pe min' badea m'a lua,
Că mie tata mi-a da :

Un pluguș cu șese boi
Ș-un hoteiu mare de oi.
Lângă oi vacă cu lapte.
Lângă vacă rit de érba.
Ca să fiu badiții dragă.

Cea sêracă dăce-așă :

„— Pe min' badea m'a lua,
Nu dă badea ochii mei
Pe toți șese boii tei,
Nu-mi dă ochii și gura
Pentru totă zestrea ta“.

XV.

Tu te duci, badișo, duci,
Facă-ți-se calea cruci,
Murgul și-se potignescă,
Pe tine să te trântescă,
Mâna dreptă ț-o smintescă,
Și cea stângă
Ți-o frângă,
Sa-ți aduci bade aminte,
Că-i blăstēm de ore-unde,
Nu-i blăstēm dela măicuță,
Că-i blăstēm dela drăguță,
Că m'ai fript la inimută;
Dar eu réu te-am blăstēmat,
Sa te 'ntorcă ma-ta 'n pat,
Să te 'ntorcă cu totul,
Mi-ai fost drag ca sufletul,
Sa te 'ntorcă cu cerga,
Mi-ai fost drag ca inima;
Când ț-o fi, bade, mai bine,
Fie popa lângă tine,
Șapte popi te doftorîscă,
Opt doftori te doftorîscă,
Lăcul nu ți-l nimerescă,
Pân' oi vîni bade eu
Să-ți desleg blăstēmul meu!

XVI.

Se bucură lelea tare
La cel cu moșia mare;
N'are ce se bucură,
C'acela nu o-a lua,
Până-i lume de asta;
Cine-i singur pe moșie
Nu ia fie-ce urgie,
Cine-i frumos și găzdac
Își caută mândră pe plac.

XVII.

Duce-m'aș în lume, duce,
Dragostea érá m'aduce;
Duce-m'aș departe 'n țără,
Dragostea me 'ntornă érá.
Dragoste bănuitoare,
Rea copilă ești sub sóre,
Că ori-unde-a merge voi,
Tu me 'ntorni ér înapoi.

XVIII.

Vai lelișo, cum te-aș bate,
Dar mi-s mânilor legate
C'un fir de mêtasă négră,
Nu te pot bate de dragă.

Culese de

Iuliu Bugnariu.

Domnișora Agata Bârsescu în Cernăuți.

„Familia” a informat deja publicul seu cetitor despre debutul din Cernăuți al doarei Agata Bârsescu; n'am dară decât să completez acele informațiuni, adăugând și din partea mea unele impresiuni, împărtășiri și aprețiri.

Juna și totuș renumita noastră artistă, așteptată cu atâta dor, întâmpinată cu entuziasm, atât pe scenă, cât și în viața privată, a fost sărbătorită din toate părțile și a lăsat după sine suvenirile cele mai plăcute.

În ziua sosirii sale, a fost postată dimpreună cu mamă sa, de către Esc. Sa arhiepiscopul și mitropolitul, la reședința metropolitană, unde au mai multe dame asistarea la ședința Academiei ortodoxe.

În ziua următoare, președintele țării dl baron Ieronim Alesani i-a făcut vizită. În ziua aceasta și în cele de apoi i făcure vizită membrii aristocrației române din Cernăuți, dintre care numim pe dnii: Nicolae br. de Hurmuzachi, Eugen br. Stircea, George cav. de Flondor, Petru br. de Petriño. În fie-care și artista și mamă-sa erau poftite la mesă la vr'una din familiile aristocrate române. Președintele țării a dat trei prânzuri în onoarea ei. Er baronul Petru Petriño i-a pus la dispoziție trăsura pe tot timpul petrecerii sale în capitala noastră.

În numele presei române subsemnatul am avut onoarea s'o salut. Plin de sfielă înțrai în salonul marei artiste, care me primi cu afabilitate încântătoare. Me întrebă de „Familia” și de „Tribuna” și în de comun despre diaristica română. Dra Bârsescu vorbește foarte frumos românesc, ca la Bucuresci. De ce nu pôte ea jucă în teatrul din Bucuresci!?

Entuziasmul ce a produs pe scenă nu s'a mai pomenit în Cernăuți. La 9 ore dimineța nu se mai căpetau bilete. Direcția teatrului trebuî să pună la dispoziția publicului și orchestrul. La toate cele 8 reprezentațiuni, l'mea umplea teatrul încât nu te puteai mișcă. În timpul acela Cernăuțul nu gândia alta, decât să murgă la teatru și nu vorbea alt ceva decât despre Bârsescu. Ovreei speculanți exploatare și entuziasmul acesta, cumpărând biletele de intrare și vându-le apoi prin cafelele cu prețuri indoite.

Piesa: „Des Meeres und der Liebe Wellen” de Grillparzer, cu care s'a deschis debutul, la 5 zile s'a repetat. Sujeul piesei este scos din viața romană și e lucrat c'o obiectivitate admirabilă și c'o pătrundere adâncă a spiritului roman antic. Nici o urmă nu aflăm în aceasta piesă din timpul de astăzi cu multele sale colori naționale, politice și sociale. Ea în adevăr ne irfățosează epoca Romanilor. Vestalina Hero se 'namorează de tinerul Leandru, fără d'a se gândi, că astfel de amori sunt oprite și se pedepsesc grozav. Și Leandru o iubesc. Ei sunt fericiți. Hero locuesce într'un turn de pe malul mării, ce o desparte de Leandru, care are locuința sa pe malul opus. Noptea profundă mijlocesce convenirea lor. Hero iluminează turnul și acesta lumina este călăzuza lui Leandru. El trece marea cu 'notul și ese la lianul indicat prin lumina. Odată pe mare se iese un vifor mare și valurile spumefose ale mării iritate se aruncă crunt spre zid, Hero cu toate aceste aprinde lumina în turnul ei, Leandru vede, se aruncă în mare și vré să trecă la amanta. Inse valurile il

innecă. Servitorii il aduc mort, Hero il vede și 'n culmea desparațiunii sale cade murtă.

Rolul Herei este pe cât de frumos, pe atât de greu. Dșora Bârsescu l'a jucat din început și până în sfersit admirabil. Dotată c'o frumusețe clasică, avend o talie perfect modelată, brațe și umere de formă sculpturală și o față antică romană, par că s'a născut anume pentru rolul acesta. Dela primele scene până la tragicul desnodament, artista a pus în jocul seu tot sentimentul, totă pasiunea, încât auditorul părea transpus în epoca antică. Aducerea jertfelor, recitarea dicalelor religioase, trecerea ei pe lângă Leandru cu oia romană pe umeri, conversațiunile lor, și mai cu semă momentul când il vede mort, sunt niște scene ce nu le putem uita. Totă sala e mișcată și nici un ochiu nu rămâne fără lacrimi. Da, Bârsescu e o adevărată artistă, o mare tragediană, un talent ne mai pomenit pe scenele române!

Piesa a doua în care jucă dșora Bârsescu fu: „Egmond” de Goethe, în care interpretă pe Clärchen. Aci ni se presintă epeca stranicului duce de Alba. Clärchen, o fată săracă, se 'namorează de puternicul principe Egmond, pe care ducele de Alba il ucide într'un mod perfid. În această piesă ni se presinteză fazele amorului, începend cu naivitatea unei copile tinere și până la desvoltarea amorului mare și nenorocit, o desfășurare crescendă a unui amor puternic, fidel, fără perfidie. Dșora Bârsescu a jucat sublim. Ne credeam curățiti de inriurile dîlnice și priviam un ideal frumos. Spectatorul rămânea încântat și simțea împreună cu sêrmăna Clärchen.

A treia piesă, „Deborah” de Mosenthal, erăș se jucă de doue ori. Acesta piesă este scrisă cu scop tendentios politic, în favorul jidanilor. Astăzi inse, când ovreei se bucură de toate drepturile politice, piesa a devenit un anachronism. Cu toate aceste se jocă încă pe multe scene, căci rolul Deborei ofere artistelor scene cu efect. Dșora Bârsescu asemenea le-a exploatat escelent. A dominat asupra sentimentelor auditorului; odată ni se părea un demon de care ne temeam, de altă-dată ni se ivia ca un ideal, atrăgend compătimire, iubire și admirare generală.

A jucat apoi în renumita piesă: „Cabală și amor” de Schiller, care ni se pare că s'a tradus și în românesce de dl Iacob Negruzzi. După aceea în „Vrăjitoarea dela Stein” de Niessel. În urmă în „Romeo și Julieta” de Shakespeare.

În cele doue dintei efectul n'a scădut de fel, er în cea din urmă încă s'a urcat. Cine nu cunosce piesa „Romeo și Julieta”? Ea este divinisarea amorului. Un amor ideal mai frumos și mai poetic nici că se pôte intipui. Rolul Julietei a fost ținut de dșora Bârsescu. Efectul a fost extraordinar. Putem să afirmăm, că „Hero” și „Julieta” sunt rolurile cele mai bune ale artei.

Manifestările publicului pentru tinera artistă romană în toate serile au fost fără margini. Buchete și cununi umplură scena la toate reprezentațiunile. În sera din urmă societatea filarmonică română „Armonia” i presintă o cunună mare în forma unei lire. Atunci publicul o chemă înainte rampei de 12 ori. În urmă, vędend entuziasmul mare, artista adresă publicului câteva cuvinte de mu'ămită, terminând cu dulcea promisiune: „La revedere!”

Într'aceste se împărțiră afșurile societății filarmonice române „Armonia”, că sâmbetă la 21 februarie și duminecă într'a 22 febr. se vor da cu concursul benevol al dșorei Agata Bârsescu doue reprezentații teatrale diletante române în localitățile societății „Armonia”. Sâmbetă avea să se dee „După teatru”, comedie de T.

Ștefanelli și „Nino“, comedie de P. A. Cerchez,  ră duminică „Fanny“ de Ascanio și „Nunta  rănescă“ de V. Alecsandri. Locurile pentru teatrul român erau prenotate de mult timp, manifestându-se o cerere ne mai audită. Mult se intristă și regretă însă publicul, când din partea comitetului „Armoniei“ se anunță intr’ă 20 febr. a. c. că, „din cauza bolnăvirii domnișorei Wessely dela teatrul de curte din Viena, dra Agata Bărsescu a fost rechemată telegrafic la Viena ca s’o înlocuescă. Din cauza ac sta reprezentațiunile anunțate pe s mb tă și duminică nu vor av  loc“. Din foile vieneze aflăm, că in aceea  i nu se primi dimisia dșorei Wessely și că dsa s’ă bolnăvit. Se adresară mai multe telegrame la direcția teatrului de curte, cum și la deputații români din Viena, dela aristocrația română, contele Kielmannsegg și „Armonia“ spre a mijloci concedierea artistei nóstre pentru aceste două reprezentații. Vineri dela 12 ore d. a. se aștept  cu neliniscire in fie-care moment sosirea unui respuns favorabil telegrafic. Respunsul cel dint iu sosit dela deputatul imperial dr. Tomasciuc la 1¹/₂ o. d. a., c  concedierea e imposibilă. In decursul  iei sosiră respunsurile și dela ceilalți deputați imperiali intr’un mod negativ.

S mb tă plec  la 3 ore d. a. dșora Agata Bărsescu din Cernăuți spre Viena. Din locuința ei din otelul Weiss fu condusă la gară de dl Goian, președintele „Armoniei“,  ră d mna mumă de dl V. Morar. La gară erau peste 300 de persoane adunate, cari au venit să petrec  pe artista română, care in cur nd răpise t te inimile Cern uțenilor și care e dec rea și fala Românilor. Dintre aristocrați v dur m pe dl baron Nicolau Hurmuzachi, baron Dumitru Petrino, baron Nicolau Must ta, componistul român cavalier de Buchenthal, cavalier de Flondor și familia Ochonovici. Acolo erau  nc  reprezentanții societăților „Armonia“ și „Junimea“, și al presei române. Aci multe buchete frumoșe se prezentară dșorei artiste. Dl bar. Nicolau de Hurmuzachi îi prezentă in numele aristocrației române o cunună de argint, pe care erau gravate următoarele cuvinte: „Adoratorii inc nt toarei artiste Agata Bărsescu“, apoi următoarele nume: „Goian, familia Hurmuzachi, Must ta, Petrino, Flondor, Isecescu, S rcea și familia Morar“. Dl Isecescu prezentă dșorei fotografiile orașului Cernăuți, spre amintire la Cern uțeni.

C nd se mișcă trenul, remașii strigară plini de emoțiune: „la revedere“ — și „să trăiescă“, — la ce respondea o voce dulce: „la revedere, la revedere!“

Și noi asemenea strigăm: „La revedere, la revedere!“

Dionisiu O. Olinescu.

Academia Română.

— Sesiunea generală din 1885. —

I.

Academia Română s-a deschis sesiunea generală luni in 18 februarie (2 martie), supt președința regelui Carol I, ca președinte onorar.

Secretariul general, dl D. Sturdza, a presintat raportul seu asupra lucrărilor Academiei dela incheierea sesiunii generale trecute și p n’acuma. De  ră-ce mai t te acele au fost deja anunțate in foia n stră la timpul lor, vom aminti aici numai acele despre care încă n’avurăm cunoștința.

Astfel aflăm din raport, c  delegațiunea a atras tótă atențiunea guvernului asupra relei stări de lucruri in care se află Rom nia in privința științifică și asupra necesității de a se da un impuls studiilor științifice in general și a celor privitoare la țer  in particular.

Dl Florian Porcius a presintat discursul seu de recepțiune, care are a se ceti in sesiunea ac sta. Cu respunsul s’ă ins rcinat dl dr. Br ndza.

Colecțiunea de poesii poporale din Ardeal, adunate de dnii I. Jarnik și A. B rsean, este deja tipărită, acum se tipăresce glosarul compus de dl Jarnik. Acest glosar sistematic este de mare preț, prin bogăția materialului pentru studiul limbei române.

Asemene se tipăresce și Psalirea versificată de mitropoliul Dosofteiu. Edițiunea ac sta va fi insotită de un studiu biografic și literar asupra lui Dosofteiu.

Din codicele voronețian s’ă tipărit 15 c le supt in-grigirea dlui I. Sbierea in Cernăuți.

Dl H șd u lucr z  cu diligență neobosită la „Marele etimologic al României“. Materialul pe care-l utilizez  consistă de peste o sută cărți și manuscrise române și mai multe sute de documente, in mare parte inedite, afară de mulțimea operelor filologice străine, consultate pentru comparațiuni. Pe lângă ac sta, deja p n  acum i-au venit aproape două sute de caiete din diferite localități, ca respunsuri la Cestionarul elaborat de dsa. Dl H șd u are deja de tot gata materialul pentru primul volum de peste 400 pagine de tipar, consist nd din peste 3000 de buletine clasificate.

Dlui Odobescu i s’ă pus la dispozițiune 5000 lei pentru a continuă cu facerea copiilor de documente din arhivele ministeriului de externe din Paris, cu privire la istoria țărilor române. Dl G. Barițiu a primit 5000 lei pentru a adună documente istorice privitoare la Români. Dl V. Babeș s’ă ins rcinat, in urma cererii sale, cu facerea de cercetări archeologice in părțile Bănatului, pun ndu-i-se la dispozițiune suma de 1000 lei. Dl Br ndza a primit 2000 lei pentru restabilirea colecțiunilor botanice arse in anul trecut.

Dela sesiunea generală trecut  p n  acum, colecțiunile s’au imbog țit intr’un mod cu totul neobicit. In special biblioteca este ast di mai mare dec t de două ori c t  r  in anul trecut.

Tot in ședința asta s’ă presintat și programa lucrărilor sesiunii generale curente. Ac sta conține alegerea comisiunilor, darea de s mă a dlui H șd u despre lucrarea Marelui Etimologic al limbei române, discursul de recepțiune al dlui Porcius și respunsul dlui dr. Br ndz , rap rturile comisiunilor, continuarea discuțiunii asupra lui „u“ mut final și alte lucrări indicate de statute.

Literatură și arte.

Carmen Sylva in presa rusă.  iarul „Novosti“ publică in numarul dela 3/15 februarie un studiu despre Carmen Sylva. In acela se scrie, că poeta-regină a petrecut odat  și la curtea din St. Petersburg, unde a fost dusă de marea ducesă Elena Pavlovna. Ea se simți acolo ca obosită de mulțimea ce intimpiná;  r  fericită f rte, c nd putea să nu m rg  la petreceri in lume. In schimb ins , cu c t  fir sc  pornire, Carmen Sylva lu  parte la recepțiunile literare și la seratele artistice cari se dau in palatul Michail. Marea ducesă Elena Pavlovna ținea f rte să se inconjore cu represintanții literaturii, artelor și muzicii. Seratele sale artistice și intime se distingeau prin lipsa etichetei dela Curte,  r Carmen Sylva se află astfel in elementul seu. Apoi caracteris nd scrierile publicate de Carmen Sylva, termină cu aceste cuvinte: „Desin nd frumoșele tabele ale naturii, Carmen Sylva iși ar t  tot-d’odată și puterea minții și spiritului seu filosofic, tr g nd din vi tă conclusioni practice. Risul și m nia, glumele și dr pta judecată sunt in acele conclusioni instalate cu multă delicateță, ca

niște fluturi strălucitori în fundul tabelor sale; ele produc asupra cetitorului o impresiune fermecătoare.

„Néga“ de Carmen Sylva. Cetim în „Voința Națională“: Maj. Sa regina, grațioasă și instruită noastră suverană, se scie că a scris o frumoasă piesă de teatru, intitulată „Néga“. Această piesă s'a jucat la Stockholm, în capitala Svediei. Toți actorii erau îmbrăcați în costume naționale românești, din Câmpu-Lung, Rucăr și Sinaia. Țesătura piesei, arta în care ea a fost lucrată, costumele noastre naționale și jocurile actorilor, au dat acestei piese originale un farmec de frumusețe cu totul excepțional. Publicul entuziasmat a aplaudat în nenumerate rânduri pe autor și pe actori. Această piesă, eșită din péna măiestră a reginei noastre, a avut un succes din cele mai strălucite și în același timp ne-a făcut cunoscuți Svedezilor prin moravurile, tradițiile și costumele noastre naționale. Sântem informați, că Maj. Sa regele Svediei a telegrafat Suveranei noastre marele succes ce a avut „Néga“ și a rugat-o să viziteze Stockholmul.

Carmen Sylva franțozesce. Dl și dna Fr. Salles, cari au tradus în franțozesce „Poveștile Peleşului“, acum tradus novela „Rugăciunea“, publicată și în foia noastră, precum și un șir de romane. Cariera va fi precedată de o biografie a augustei scriitoare, lucrată după: „Aus Carmen Sylvas Leben“ de dna baronă de Stakelberg.

Din publicațiunile Academiei Române au apărut: 1. Hurmuzachi, documente privitoare la istoria Românilor, vol. IV partea II-a. Cuprinde documente adunate din arhivele de stat din Veneția cu privire la anii 1600—1650. Prețul 40 lei. — 2. Hurmuzachi, „Fragmente zur Geschichte der Rumänen“, vol. III. Cuprinde istoria Principatelor române dela mórtea lui Mihail Vitezul până la Constantin Brâncovénul. Prețul 8 lei. — 3. Analele Academiei Române, seria II, tom. IV, 1883—1884. Secțiunea I. Procesele verbale ale ședințelor ordinare din anul 1883—1884 și din sesiunea generală din 1884. Prețul 2 lei. — 4. Analele, seria II, tom. VI, 1883—1884, Secțiunea II. Memorii și notițe. Prețul 4 lei. — 5. Gr. Ștefănescu, Eutomologia română. Coleopterele de pe domeniul Broșteni din județul Suceva. Prețul 40 bani.

Intim Club este numele unui nou cerc artistic fundat de curând la București. Președinte de onoare s'a proclamat în unanimitate dl Vasile Alecsandri, și președinte titular s'a ales dl dr. Calender distinsul medic, amator de bele-arte și simpatice tuturor prin afabilitatea și spiritul său. Articolul întei dice: Se formează în București un cerc artistic care se va compune din artiști și de iubitori de frumoșele arte și de literatură, supt numele de Intim-Club. Scopul acestui cerc este: 1. De a contribui la răspândirea gustului frumoșelor arte în România. 2. De a face cunoscut producțiunile artistice seu literare ale tinerilor români. 3. De a veni pe cât se va pute în ajutorul artiștilor scăpătați. 4. De a stringe cât mai mult legăturile de prietenie între artiști și iubitori de arte. Cercul se compune din membrii fondatori, societari, asociați și onorari. Numarul membrilor e de una sută unu (101). În numărul de 101 membri ai cercului se păstrează 13 locuri pentru domnele asociate. Jocul este oprit cu totul în cerc, fie el de ori-ce natură. Cercul va organiza petreceri artistice seu literare la care va invita persoane străine după o anume listă alcătuită de comitet. Aceste invitațiuni vor da dreptul la intrare gratuită seu cu plată, după cum se va otări de comitet. Inaugurarea cercului va începe cu o expozițiune de tablouri numai de artiști români. La 1-iul concert care va avea loc, mai multe domne din societate vor lua parte, și se va juca o piesă, un

apropo compus de membrii clubului și jucat chiar de ei. —

Fabulele lui Cichindeal, precum s'a adevărit în timpul mai nou, n'au fost originale, ci traduse din fabulele sârbesci ale lui Dositeiu Obradovici, care la rândul seu asemenea a lucrat după Esop și alții. Importanța și raritatea cărții lui Cichindeal, cât și greșelile cele multe în traducerea lui, au îndemnat pe dl Ioan Rusu paroc gr. or. al Aradului și fost director al institutului pedagogic-teologic de acolo, să dea o nouă traducere, mai corectă, a acestor fabule pline de adevărată filosofie practică, ce a contribuit în modul cel mai energic la deșteptarea conștiinței naționale în poporul român. Dsa publică invitate la prenumerațiune cu 1 fl. (3 lei noi). Abonamentele sânt a se adresa la dl Vasile Mangra profesor de teologie în Arad, până 'n duminica Tomei. Cartea, având o prefață critică asupra celor 160 fabule, între care șese nouă ce nu se află în cartea lui Cichindeal, va cuprinde cel puțin 20 côle de tipariu.

Buletinul societății geografice române din București, publicat prin îngrijirea dlui George I. Lahovari, secretar general al Societății, a apărut pe anul 1884, semestrul II, cu următorii cuprinsi: Partea I. Actele Societății. Concursul anual de geografie 1884. — Catalogul cărților intrate în biblioteca Societății în urma incendiului dela martie 1884. — Premiul „General G. Manu“. — Partea II. Memorii, conferințe etc. Despre învățământul geografiei de G. T. Buzoian. — Comuna Bârșani, județul Némț, monografie de Petru Condrea (cu o hartă). — Le Danube par le Colonel Debize. — Din literatura geografică a Transilvaniei de Silvestru Moldovan. — Observatorul dela Herestrâu de dl Ștefan Hepites. — O statistică a Țării Românești din anul 1841.

Istoria lui Petru Maior. Societatea de lectură „Petru Maior“ a tinării române din Budapesta anunță, că rețipărind „Istoria pentru începutul Românilor în Dacia“ de Petru Maior, n'a fost împinată cu căldura sperată din partea publicului, astfel a avut un deficit de aproape 300 fl. și i-au ramas peste o mie de exemplare nevândute. Aceste exemplare sânt depuse în localul Societății, strada Vațului nr. 13, și se pot trage de acolo cu 2 fl. 50 cr. exemplarul legat și cu 2 fl. cel broșurat.

Istoria literaturii maghiare. Supt acest titlu a scos la lumină dl Ioan Buteanu profesor la gimnaziul de Beiuș partea primă a unui manual pentru școlari scris după Fr. Toldy și alți autori. Partea acesta tratăză evul vechiu, secolii IV—XVI. Autorul ș-a dat silință a-și compune lucrarea cât de exact; păcat dară că n'a consultat și pe S. Beöthy, care este un autor mai nou decât Toldy. Dar și astfel în gimnaziile românești se va pute întrebuiță cu multă înlesnire. Tipariul executat la Gherla în imprimăria „Aurora“ lasă mult de dorit. Greșelile de tipar sânt atât de numeroșe, în cât de și acele cuprind aproape trei pagini, totuș autorul a trebuit să mai îndrepteze unele cu negrelă. Prețul nu e însămnat.

Un tablou. Dl Grigorescu a espus la Gebauer în București o nouă lucrare. Tabloul seu represintă o țărâncuță ședând jos în mijlocul unei păjiști verzi galbene, privind o flóre și aproape de un lăculeț. Se pare a fi puțin după răsăritul sórelui.

Teatru și musică.

Sciri teatrale și musicale. Dra Carlota Leria, precòm ni se scie din Cernăuți, țilele aceste are

să sosescă acolo și va da două concerte. — *Maestrul Wachmann* în București, precum ne spune „*Doina*“, a început repetițiunile pentru concertele simfonice cu un număr de peste 70 esecutanți. Repertoriul, în cea mai mare parte, este Wagnerian.

Teatrul Național din București. Precum aflăm din „*Românul*“ Teatrul Național din București repôrtă un nou succes cu piesa „*Amor și mândrie* (le *Maitre des Forges*)”; dna *Aristița Romanescu*, simpatica artistă, al cărei beneficiu eră prima reprezentățiune, a fost la înălțimea situației. Rolul, foarte greu, pe care l'a creat, a fost un nou triumf de adăugat la toate celelalte. Dl *Manolescu* e foarte bine. Toți ceilalți artiști își țin rolurile convenabil. Pentru misă în scenă și decoruri s'a desfășurat un mare lucru, mai ales pentru mobile. Pentru întâia oară dar am putut vedea oădi și saloane elegante pe teatrul nostru! — exclamă numitul diar. Traductorul, care în van își ascunde numele, e un Mecene care iubesc arta pentru artă și-a contribuit și contribuiesc încă la ridicarea scenei naționale. Sala eră plină de o lume alasă și simpatică; ovațiune, buchete și aplause. De atunci acăsta piesa s'a mai jucat de trei ori; succesul a fost tot crescând. Sâmbeta trecută s'a reprezentat erăș, a 14-a oară, „*Hamlet*“, tragedie de Shakespeare. Marți s'a jucat „*Oiténca*“, operă comică în 3 acte.

Teatru românesc în Ocna Sibiului. Invătătorul *Moise Micu* din Ocna Sibiului, ajutat de tinerul *Savu Radu*, a arangiat cu școlarii de acolo o serbare frumoasă. Acăsta s'a deschis printr'un discurs al părintelui *Isaia Henteș*, apoi elevii declamară niște poezii și 'n sfârșit se representă piesa: „*Cinel cinel*“ de *V. Alecsandri*. După aceea începu dansul, care ținū până dimineța. Vinitul curat s'a urcat la 50 fl.

Concursul pieselor. Precum se știe Teatrul Național din București anunțase în toamna trecută un concurs cu premiul de 1200 lei, pentru cea mai bună piesă. Terminul fixat a fost 30 dec. 1884. În ajunul însă d'a expiră acel termin, direcțiunea îl amână până la 15/27 februarie, pentru motivul că nu s'au prezentat piese de ajuns. Acum expirând și terminul acesta, s'a început lectura pieselor prezentate. Sânt în număr de 11.

Musicalii noue. Dl *R. Klenck* publică în „*Doina*“ din București un „*Vals de salon*“. — Dl *At. Verzian*, profesor de muzică în Ploesci, a scos la lumină două mici bucăți de muzică, necesarie tuturor școlarilor, supt titlul: „*Cântul și salutul școlarilor*“. Prețul 20 bani.

C e e n o u ?

Sciri personale. Dl dr. *Brânză* se ocupă cu multă activitate cu completarea muzeului botanic din București, care a suferit mari stricăciuni din cauza incendiului din anul trecut în palatul universității; ministerul domeniilor i dă tot concursul, gardii silvici i trimit din toate părțile trunchiuri de lemne și erburi ce se găsesc în pădurile statului. — Dl *Nicolae Poppa*, din Satulung de lângă Brașov, a fost promovat de cătră universitatea din Viena la gradul de doctor în medicina universală. — Dl *Bengescu*, secretatul legațiunii române din Paris, a fost numit cavalier al legiunii de onoare.

Alecsandri în Asilul Elena Dómna. Marele nostru poet dl *V. Alecsandri*, însoțit de dl dr. *Calenderu* și de alte persoane, a vizitat săptămâna trecută secțiunea artistică a Asilului Elena Dómna. După ce s'a oprit câțva timp în atelierile de desen, pictură, sculptură și gravură, unde a felicitat pe fie-care, condus de dra *Alessiu*, directoarea Asilului și de dl *B. Constanti-*

nescu directorul studiilor, dl *Vasile Alecsandri* a intrat în marea sală de muzică, clasa de canto și de ansamblu coral al dlui *M. Cohen*. Aci s'a improvisat un concert foarte reușit, și atât mai măgulitor cu cât mare parte din program, soluri și coruri, se compunea din bucăți scrise de dl *Cohen* pe versurile poetului. Dl *Alecsandri* s'a arătat entusiast de acăsta serbare artistică, făcută în onorea sa, a mulțumit tuturor și la eșire a scris pe registrul școlei aceste cuvinte: „*Am venit, am admirat și am ramas încântat*“.

Serată în onorea dlui Alecsandri. În săptămâna trecută dl dr. *Calender*, președintele efectiv al clubului artistic din București a dat o serată tuturor membrilor în onorea dlui *V. Alecsandri*, președintele de onoare, care și-a amănat d'o di piecarea pentru a fi față la acăsta serbare. Clubul părea a fi în ospelul seu. Casa e un adevărat muzeu. Nu mai știi la ce să te uiți. Serata a fost splendidă. Artele, muzica și literatura au desmerdat pe invitați. Marele bard al României a citit câteva compoziții ale sale. Pe urmă toți ceilalți membri care posedă un talent literar seu musical l'au produs înaintea adunării. Repausele se făceau la bufet, care eră delicios.

Balul magnaților din Ardeal supt nume de „*Pique-nique ardelean*“, s'a ținut în acest an, ca și în anii precedenți, în sala mică a redutei din Budapesta. Invitațiuni elegante cu marca Transilvaniei, orduri de danț, d'un gust minunat în culorile acestei țeri și cu marca sa, cocardele albastre-roșie-galbene ce purtau aristocrației membri ai comitetului arangiator, tipul cam deosebit al magnaților și al damelor aristocrației ardeleni, dădeau balului o culoare proprie, un aer străin, dar elegant. Dintre români au luat parte la serbarea ardelenă dnii *Alesandru Mocioni*, dl și dna *Constanța de Dunca-Schiau*, precum și frumoasa dră *Hosszu*, fiica ll. d. vice-președinte a curții de compturi. Danțul animat s'a prelungit până la 5 ore dimineța.

Din lumea bucureșcă. Din cronică socială a lui *Claymour* din „*Românul*“ reproducem următoarele: Întâia săptămână a postului s'a petrecut, ca după obicei, în linisce. Carnavalul s'a luat ziua bună și a plecat; s'a întors însă fără mască de sâmbetă sera la dl *Solomon Halfon*, unde s'a dat o serbare din cele mai frumoase. Dna *Solomon Halfon* face parte din societatea obolului și toate dómnele acestei congregațiuni pioșe trebuesc să se adune odată pe săptămână la una din ele. Rëndul le vine rar, odată seu de două ori pe an, căci sânt numeroșe. Dna *Halfon*, căreia îi venise rëndul, a ținut să dea ore-care strălucire la primirea sa de care s'a bucurat invitații și săraci. Casa e zidită pe aur și interiorul luceșce ca aurul. O bogăție nespūsă domnesce în mobile și în lucrurile de artă care impodobesc saloanele. Pe scara, feeric iluminată, se urcă tot Bucureșciul cunoscut, dómne în toalete de gală, miniștri străini, funcționari străini, funcționari nați, magistrați, financiari, bancheri, militari de toate gradele și tinerime. Sus la capul scării, aședat pe o banchetă, e ingerul carității, dna *Scarlat Ferichidi*, care ține în mână o tavă unde fie-care invită depune obolul seu pentru săraci (1 franc). În schimb gingașa mesageră a carității le dă un frumos carnet de bal pe a cărui scórtă e scris: „*Cine dă săracilor, împrumută pe Dumnezeu*“. În acea noapte s'a întâmplat multe surprise. Valsuri și polci cântate din gură s'au danțat. Supeul s'a luat într'o sofragerie transformată în florărie, și cotilionul plin de figuri noi și frumoșe a fost iluminat de aurora și de soare, și nu s'a terminat de cât din cauza dântuitórelor care căduse mai ca morți de ostenelă. O a doua cină, un dejun cu bucate și cu cafea cu lapte, s'a servit la opt ore de dimineța, după care invitații d'abia

s'au indurat să plece. Luni ziua de primire la dōmna Scarlat Ferichide. Salonul pārea un decameron de dōmne frumoase. Defileu mare și elegant de toalete. Bufeiul escelinte. Sera serată cu danț la dna Viroșan. Dra Cuțarida, fiica casei, doctorēsa nōstrā al cārei talent produse un mare svon, făcū onorurile cu o grație nespūsā. Ziua mare și un supeu copios puserā capēt cotilionului și serbării. Marți la 4 ore ricevimento la dna Elisa Milu. Salonul e cuibul unei paseri frumoase. Lucs, gust și obiecte de artā. Mercuri „firē oclock” la dna generare Radu Mihai. Visite numeroase, lume plăcutā elegantā și cunoscutā. Joi la miēdāși mare cadril equestru compus de dōmne și dni din societate la menagul dlui capitan Blar mberg. Sēra serata filantropicā la legațiunea spaniolā; dna marquisa Del Moral a organizat o chermenā in favōrea celor lipsiți in Spania in urma cutremurilor. Sāmbētā sera dl și dna Teodor Aman au dat o serbare splendidā care a avut un prolog, o nōpte venețianā. Tōte dōmnele trebuiau să vinā in domine și mascate. La 12 ore incognitul se stērși prin cāderea măscelor.

Societatea geografică română din Bucuresci, supt presidul regemii, a ținut adunarea sa generalā in zilele de 10/22 și 11/23 februarie. Cu asta ocaziune se făcurā mai multe conferințe și anume: Conferința dlui l.-colonel Căpitānean asupra instituțiunii cadastrale in Europa și necesitatea creării unei asemenea instituțiuni in Romānia; conferința dlui Ștefan Hepites asupra ultimelor progrese ale navigațiunii aeriene; conferința dlui Gr. Tocilescu: comunicațiuni epigrafice privitoare la Dacia și Moesia inferōrā; conferința dlui dr. Gaster asupra nomenclaturii topice a județului Vâlcea; conferința dlui căpitan Vasiliu-Năsturel asupra geografiei căilor de comunicațiune in Romānia; conferința dlui profesor Anghel Dumitrescu asupra concepțiunii moderne a științei geografice; conferința dlui George I. Lahovari asupra societății africane internaționale. Cestiunea Congo și conferința dela Berlin.

Conferințe literare. *La Sibiu* in duminica trecutā dl I. G. Barițiu a citit și analizat balada „Dorobanțul” de Sava N. Șoimescu. — *La Bucuresci* in societatea „Tinērimea română” dl Constantin Maneolescu a vorbit despre „Teoria alchimistā”; la „Ateneu Român” dl Ionescu Gion a vorbit despre „Elementul pitoresc in cronicile române”; in societatea polytechnică dl inginer Zoe Pușcariu a ținut o conferință asupra unei noi căi ferate inventatā de dsā.

„**Timișana**”, noul institut de credit și de economii, înființat la Timișoara, s'a constituit. Director conducător pe trei ani s'a ales dl Emanuil Ungurean, director substituit pe anul 1885 dl asesor orfanal Nicolae Coșariu, juriscōnsult definitiv dl avocat Paul Rotariu. Conform legii comerciale, institutul va incepe activitatea sa indata ce se vor plăti trei rate din capitalul societății. O parte considerabilā a acționarilor, după cum ne spune „Luminatorul”, a și plătit rata a doua; ba sūnt și de aceia cari au plătit deja și a treia ratā. Se vede darā, cā acționarii simt necesitatea cā institutul cāt de timpuriu să-și incēpā activitatea.

Parastas pentru Horia și Cloșca. La 28 febr. st. n. s'au implinit o sutā de ani, de cānd Horia și Cloșca au murit. In ziua aceea la Sibiu, Brașov și 'n alte părți din Ardeal, precum și 'n unele orașe din Romānia s'au ținut parastase; in unele locuri din Ardeal insē ținerea parastasilui s'a oprit. Din incidentul aces-

ta „Gazeta Transilvaniei” a apărut in ziua aceea in cadrā nēgrā.

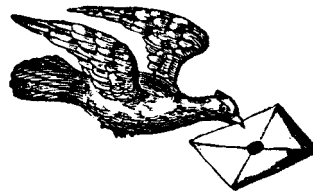
Reuniunea femeilor române din Sibiu va ținē adunarea sa generalā la 12/24 martie in localitățile societății de lectură strada Cisnădiei nr. 7 după amēdi la 3 ore. Ordinea zilei: I. Raportul comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generalā. II. Revisiunea rațiociniului din anul 1884. III. Propunerea membrilor onorari. IV. Propuneri eventuale. Presidentā dna Maria Cosma, secretarā dna Anastasia Toma.

Romānii din Macedonia aflători in Bucuresci au infiintat o Societate supt numirea „Lumina”, cu scopul d'a ingriji de cultura frațiilor nōstri din peninsula balcanică. Societatea ș-a ales următorul comitet: Președinte: Gr. Grandea. Vicepreședinte: Ion Rădoi, Membri: C. Belimace, C. Cairetti, D. Hondrosom, N. Popilian, I. Polihroniad, I. Roșca; Casar: A. Teodorian; Secretar: Andrei Bagav și St. Mihăilean; Gensor: Al. Marghiloman, Pache Protopopescu și Ion Vera.

Victor Hugo, marele poet frances, in sēptēmāna trecutā a serbat a 83-a aniversare a sa. Din incidentul acesta diarul „Gil Blas” a publicat un supliment de autografe dela vr'o 140 bărbați ai literelor din diferite țeri. Mai tōte limbele le vedem figurānd in acela, numai cea romānescā nu. Regele Carol a trimis un autograf in limba latinā, ēr Carmen Sylva in limba francesā, acesta tradus in romānesce sunā astfel: „Numai innālțimile mādre, acoperite de zăpadā, aruncā flacări la apusul sōrelui”.

Necrologe. *Aleman Clōje*, carele a servit ca titor 38 de ani biserica din Boița lângă Sibiu, a inecat din viață in etate de 78 ani; repausatul dārui bisericii și școlēi de acolo 2000 fl., ēr bisericelor surori din Porcesci și Tălmăcel câte 500 fl. — *Elena Petrovici* n. Ionescu, soția notarului George Petrovici, in Pecicaronānā, a repausat la 22 febr. st. n. in etate de 49 ani; serviciul funebru s'a oficiat de cātrā ieromonacul Augustin Hamsea, asistat de 3 preoți.

Poșta Redacțiunii.

Odatā și acum. Nici odatā!
Dnei Cr. B. in A. J. Am
primit și ve mulțāmim.
Drei A. C. Veți aflā in
curend.

Se pōte! Ba.
Viena. Așteptām pe timpul
promis.

Călindarul sēptēmānei.

Ziua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sērbătorile.	Sōrele resare	Sōrele apune
Duminica 3 din paresimi Marc II. 34 inv. 6.					
Duminecā	24	8	† Afl. cap Sf. Ion Bot.	6 29	5 49
Luni	25	9	Romul și Rem.	6 26	5 51
Martī	26	10	Sf. Pār. Porfiriu	6 24	5 52
Mercuri	27	11	Cuv. Pār. Precopiu	6 22	5 54
Joi	28	12	Cuv. Pār. Vasiliu	6 20	5 55
Vineri	1	13	Cuv. Mart. Evdochia	6 18	5 56
Sāmbetā	2	14	Sf. Mart. Teodot	6 16	5 58

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollōsy in Oradea-mare.